

Puolustusministeriö

Sosiaali- ja terveysministeriön lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle laeiksi ydinenergialain 4 §:n ja 69 §:n sekä rikoslain 34 luvun 6 §:n muuttamisesta

Sosiaali- ja terveysministeriö pyysi Säteilyturvakeskukselta muistiota po. hallituksen esitysluonnoksesta. Muistiossa Säteilyturvakeskus ei nähnyt, että Suomeen tuotavien ydinaseiden varastointi aiheuttaisi uhkaa säteilyturvallisuudelle. Säteilyturvakeskus kuitenkin painotti Suomen viranomaisilla ja poliittisilla päättäjillä olevan rajalliset mahdollisuudet vaikuttaa ydinaseiden maahantuontiin, kuljettamiseen ja toimittamiseen Suomeen:

”Lakimuutoksen mahdollistama ydinaseiden maahantuonti, kuljettaminen sekä toimittaminen Suomeen ei STUKin käsityksen mukaan vaikuta valvontatoimintaan. Yhdysvaltain joukkojen pääsyä sekä materiaalin kuljettamista koskee Suomen ja Yhdysvaltain välinen DCA-sopimus. Sopimuksen 3 ja 4 artiklojen mukaisesti Suomen siviiliviranomaisilla ei ole valvontaoikeutta sopimuksen mukaiseen toimintaan eikä Yhdysvaltain joukoilta voi edellyttää kansallisen lain mukaisia lupia ja hyväksyntöjä (HE 58/2024 vp, s. 60–61). Sopimuksen konsultointivelvollisuuden perusteella Yhdysvaltojen on konsultoitava Suomen näkemyksiä ennen merkittäviä siirtoja, mutta tämä tapahtuu puolustushallintojen kesken. Vastuu toiminnasta sekä sen valvonta olisivat tällaisessa tilanteessa Yhdysvalloilla itsellään, eikä Suomen viranomaisilla ole oikeutta tai mahdollisuutta valvoa toimintaa.”

Säteilyturvakeskus tähdensi seuraavasti ydinpommeihin liittyvää haltijuutta/hallintaa:

”Ydinsulkusopimus (voimaantulo 1970) on neuvoteltu alun perin siten, että se mahdollistaa Naton (perustettu 1949) laajennetun ydinpelotteen ja ydinaseiden jakamisjärjestelyn siten, että ydinaseet voivat olla ydinasevaltion hallinnassa toisen valtion alueella, kunhan hallinta ei siirry vastaanottajavaltiolle.”

USA on sijoittanut tällä tavoin useaan NATO-maahan hävittäjälentokoneilla kohteiseen vietäviä ydinaseita.

Sosiaali- ja terveysministeriö veti hiljattain pidetyssä ydiniskutyöpajassa terveydenhuollon ryhmää. Kyseisessä työpajassa vajaan 100 000 ihmisen kaupunkiin kohdistui taktisella ydinaseella tehty määräjäytysisku. Työpajan keskeinen sanoma terveydenhuollon näkökulmasta oli se, että vain pientä osaa haavoittuneista ja henkiin jääneistä voitaisiin auttaa.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sosiaali- ja terveysministeriö

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Meritullinkatu 8
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

02951 63415
+358 2951 63415

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo.stm@gov.fi
stm.fi

Sosiaali- ja terveysministeriölle kuuluu säteilyturvallisuuden ylläpidon ylin ohjaus ja toimeenpano. Siksi on tärkeää, että sosiaali- ja terveysministeriö ja sen alainen Säteilyturvakeskus pidetään tiiviisti mukana po. hallituksen esityksen valmistelussa.

Kansliapäällikkö

Veli-Mikko Niemi

Lääkintöneuvos

Mikko Paunio

Jakelu PLM Puolustusministeriö

Tiedoksi STM Sosiaali- ja terveysministeriö, Eemil Nuutila, Säteilyturvakeskus

VN/7624/2026-STM-67

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: